

MEMORANDUM

946-1 EEG
toezegging herdenkingVan: Chef DIE *duwky* Datum: 17 januari 1967Aan: M via DGES, DGPZ en S *→*

nr. 68

cc. T
DEUOnderwerp: Topconferentie en EEG

19/1

In verband met de Italiaanse uitnodiging voor een bijeenkomst op het hoogste niveau naar aanleiding van de herdenkingsbijeenkomst te Rome, doen zich twee problemen voor die de EEG rechtstreeks raken:

- a. Is het gewenst dat tijdens het toptoverleg ook gesproken wordt over de toetreding van het Verenigd Koninkrijk tot de Europese Gemeenschappen?
- b. Indien men zou voorstellen dat de politieke consultaties tussen de Zes worden hervat, dient Nederland dan het standpunt in te nemen dat dit niet zonder het V.K. kan geschieden?

ad a:

Het is steeds het standpunt van Nederland geweest dat er tijdens topconferenties en politieke consultaties niet dient te worden gesproken over problemen de Gemeenschappen betreffende. De argumentatie was dat anders de positie van de EEG-Raad van Ministers zou worden uitgehoud en dat bovendien de positie van de Europese Commissie zou worden verzwakt (aannemende dat de Commissie niet bij het overleg wordt betrokken). Nederland heeft zich altijd sterk verzet tegen een politieke "coiffure" van de Gemeenschappen.

Het voorgaande pleit tegen een bespreking van de toetreding van het V.K. tot de EEG tijdens een eventueel toptoverleg. Hier komt nog bij dat U tijdens de EEG-Raadzitting in december krachtig stelling genomen heeft tegen een bespreking van de Britse toetreding door de Ministers buiten aanwezigheid van de Commissie. Aangezien het uitgesloten is, dat de Commissie tot het toptoverleg zal worden uitgenodigd, zal een Nederlands aandringen op een bespreking van de Britse toetreding wellicht moeilijk worden begrepen. Misschien zou men door een dergelijke eis het toptoverleg kunnen verhinderen, maar dit is niet zeker, omdat wij in het geheel niet weten hoe President de Gaulle op deze eis zou reageren.

Naast de zojuist genoemde formele argumenten dient ook aandacht te worden besteed aan de vraag in hoeverre een bespreking van de Britse toetreding eventueel de kansen op deze toetreding zou vermeerderen. Hierover valt thans echter nog weinig te zeggen. Eerst dient het resultaat van de rondreis van Wilson en Brown en met name van hun bezoek aan Parijs te worden afgewacht. Ik heb begrepen dat Kiesinger en de Gaulle na deze rondreis overleg over de Britse toetreding zullen voeren. Mocht dit overleg ertoe leiden, dat de Bondsrepubliek de zijde van Frankrijk kiest in zijn negatieve of dilatoire benadering van de toetreding dan lijkt een bespreking tijdens de topconferentie weinig zin te hebben. Ik kan mij nl. voorstellen dat een bespreking

- te Rome -

MEMORANDUM

Van:

Datum:

Aan:

Onderwerp:

- 2 -

te Rome wel enig nut kan hebben indien door een demonstratie van eensgezindheid van de Vijf tegen de Gaulle t.a.v. dit vraagstuk Frankrijk in een geïsoleerde positie gebracht kan worden, ook in de ogen van de Franse publieke opinie. De mogelijkheid wordt bovendien slechts zelden geboden tot een dergelijk gesprek met de Franse President.

Dat men op deze wijze de toetreding nog verder naar de toekomst zou verschuiven lijkt mij niet juist: er vindt of wel een toenadering tussen de standpunten van de Vijf en Frankrijk plaats, of wel een demonstratie van Frankrijks geïsoleerde positie en in het laatste geval zal dit Frankrijks houding moeilijk nog meer kunnen verharderen. Indien echter, bijv. na het bezoek van Wilson aan Parijs en Bonn, blijkt dat Frankrijk onverzettelijk blijft tegen de Britse toetreding, en dat er door de houding van de Bondsrepubliek geen kans is op het uitoefenen van enige pressie door de Vijf te Rome, dan kan een bespreking van dit onderwerp beter achterwege blijven. In dat geval verkrijgen de hogergenoemde formele argumenten tegen een bespreking weer meer gewicht.

Het lijkt mij in ieder geval gewenst dat de mogelijkheid van een bespreking over de Britse toetreding te Rome vooralsnog wordt opgehouden. Dit zou het beste kunnen geschieden door thans te pleiten voor een agenda-loze bijeenkomst, waarbij Nederland zich het recht voorbehoudt om in een later stadium aan te kondigen welke onderwerpen het ter sprake wenst te brengen.

Zou een bespreking van de toetreding gewenst blijken te zijn, dan heeft de Regering m.i. voldoende argumenten om de afwijking van de hierboven uiteengezette beleidslijnen te verdedigen. Men zou dan kunnen zeggen dat de Regering elke kans wenst aan te grijpen om de toetreding van het V.K. dichterbij te brengen. De afwezigheid van de Europese Commissie tijdens de bespreking van dit onderwerp is uiteraard te betreuren, maar het is toch nog beter er buiten Raadsverband en zonder de Commissie over te praten dan helemaal niet, zo zou men kunnen zeggen.

ad b:

De vraag is of de toetreding van het V.K. zou worden bemoeilijkt indien men te Rome zou besluiten tot hervatting van politieke consultaties zonder deelneming van het V.K. Waarschijnlijk is dit wel het geval. De Zes zouden door een dergelijk besluit demonstreren dat zij, ook wanneer hiertoe geen Verdragsverplichting bestaat, hun samenwerking verder uitbouwen alsof er van Britse toetreding geen sprake was. Bovendien zou het de positie van Wilson wel eens moeilijker kunnen maken tegenover diegenen in het Lagerhuis die gerustgesteld moeten worden met het argument, dat het uitsluitend om een vorm van economische samenwerking gaat.

*Het is niet
mogelijk niet
over VK te
spreken, tenzij
de Gaulle het
al heeft
afgewezen
dels 14/11*